

Sygn. akt: I ACa 1149/12

I ACz 1447/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Rojewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Alicja Myszkowska SSA Tomasz Szabelski
Protokolant:	stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **H. W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu wS.**

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 2 sierpnia 2012 r. sygn. akt I C 354/12

oraz zażalenia pozwanego na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie 2 tegoż wyroku

1. oddala apelację powoda i zażalenie pozwanego;

2. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

Sygn. akt I ACa 1149/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo H. W. przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu wS.o odszkodowanie i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Sąd ustalił, że powód jest właścicielem gospodarstwa rolnego. Co roku zasiewa ziemię. Do jego pola można dojechać z drogi publicznej przez mostek. Szerokość mostka daje możliwość przejechaną maszyną rolniczą by dokonać zasiewów, natomiast uniemożliwia wjechanie kombajnem i zebranie plonów.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 1996 roku Sąd oddalił powództwo wniesione przez powoda przeciwko S. G. i S. P. o nakazanie usunięcia ogrodzenia, które zostało postawione w taki sposób, że ogranicza przejazd przez mostek prowadzący na pole powoda, oraz przez drugi mostek, który stanowi dojazd z drogi do siedliska powoda.

Powód pozwem z dnia 8 stycznia 2007 roku wystąpił przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w S. o zapłatę odszkodowania za niezebranie plonów w 2007 roku. Powództwo powoda zostało oddalone.

Powód wielokrotnie występował przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w S. o zapłatę odszkodowania za niezebrane plony. Pozwy powoda zostały zwrócone.

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2009 roku umorzono postępowanie w sprawie powoda przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Skierniewicach o zapłatę odszkodowania za niezebrane żniwa w 2007 roku.

Pozwem z dnia 12 kwietnia 2010 roku powód wystąpił przeciwko Skarbowi Państwa Sądowi Rejonowemu w S. o zapłatę odszkodowania za niezebrane żniwa w 2009 roku. Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2011 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił powództwo. Od w/w wyroku apelację złożył powód, którą Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 roku oddalił.

Powód złożył przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w S. pozw o zapłatę odszkodowania za niezebrane plony w 2010 roku wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 9 marca 2011 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił wniosek powoda. Na powyższe postanowienie powód złożył zażalenie, które Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 30 marca 2011 roku oddalił.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy wezwał powoda do uiszczenia opłaty od pozwu. Powód po raz kolejny złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 11 maja 2011 roku wniosek został oddalony. Postanowienie zaskarżył powód. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił zażalenie.

Sąd Rejonowy w Skierniewicach wezwał kolejny raz powoda do uiszczenia opłaty od pozwu - w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu pozwu.

Powód w dniu 4 lipca 2011 roku złożył kolejny wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych. Wniosek ten został odrzucony, zaś pozw powoda został zwrócony.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo jako niezasadne podlega oddaleniu. Wskazał, że podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej jest bezprawność, którą ustawodawca określił w komentowanym przepisie jako zachowanie „niezgodne z prawem”. Chodzi tu o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi.

Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych konieczne jest ustalenie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem. Przepis art. 417 k.c. nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, a tym samym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące koncepcji związku przyczynowego - w szczególności ujęte w przepisie art. 361 k.c.

Sąd I instancji zauważył, że powód twierdził, że poniósł szkodę, zaś przyczyny jej zaistnienia upatrywał w bezprawnym zachowaniu pozwanego, które polegało na odmowie udzielenia mu zwolnienia od kosztów sądowych w sprawie, w której dochodził odszkodowania za niezebrane żniwa w 2010 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego działanie Sądu Rejonowego w Skierniewicach nie jest działaniem bezprawnym. Sąd ten, na podstawie przepisów prawa, oceniając sytuację majątkową powoda rozpoznał jego wniosek o zwolnienie od kosztów i wydał stosowne w tym przedmiocie orzeczenie, które zostało zweryfikowane pod względem merytorycznym i procesowym przez sąd wyższej instancji.

Ponadto dodał, że aby można było dochodzić odszkodowania, musi być spełniona podstawowa przesłanka - istnienie szkody, a w przedmiotowej sprawie poza lakonicznym stwierdzeniem powoda, że poniósł on szkodę, nie podał, na czym ona polega ani nie wykazał jej wysokości.

Na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze sytuację majątkową powoda, Sąd Okręgowy nie obciążył go kosztami procesu.

Powód zaskarżył powyższy wyrok apelacją, nie formułując konkretnych zarzutów wniósł o zmianę orzeczenia i zasądzenie na jego rzecz odszkodowania w wysokości 1.000.000 zł.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem stanowi jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I instancji.

Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie jej trzy ustawowe przesłanki: bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. Kolejność badania przez sąd powyższych przesłanek nie może być dowolna. W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynika szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności, następnie ustalenie czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju i dopiero po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 lipca 2012 roku wydanym w sprawie II CSK 648/11, opubl. LEX nr 1215614).

Sąd Apelacyjny podzielił w pełni ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, przyjmując je za własne, jak i wyciągnięte na ich podstawie wnioski, że wydawanie przez Sąd Rejonowy w Skierniewicach negatywnych postanowień, oddalających wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych nie było bezprawne. Sąd Rejonowy działał bowiem w granicach prawa wyznaczonych ustawą, tj. kodeksem postępowania cywilnego i ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Orzeczenia te zostały poddane kontroli instancyjnej, która potwierdziła ich prawidłowość, a zatem brak było podstaw do uznania, że działanie Sądu Rejonowego w Skierniewicach było bezprawne.

Ponadto słusznie również uznał, że powód nie wykazał, by szkoda, na jaką się powołuje, miała związek z przedmiotowym postępowaniem, ani też nie udowodnił, iż w związku z działaniem Sądu Rejonowego w Skierniewicach poniósł jakąkolwiek szkodę. Hipotetyczne wyliczenie bowiem kwot zarobkowych Skarbu Państwa nie może stanowić o wysokości szkody powoda.

Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak na wstępie.

Sąd Odwoławczy orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c, uznając, że całokształt okoliczności, tj. sytuacja majątkowa powoda, charakter sprawy, przekonanie o pokrzywdzeniu działaniem organów państwowych oraz zasady współżycia społecznego, przemawia za nieobciążaniem powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.